застосування в науковому обігу таким чином, щоб він відповідав власному змісту і призначенню, розкривав властивості, ознаки і риси явища, яке визначає.

Список використаних джерел:

1. Гончаренко В. И. Криминалистика и криминалисты / В. И. Гончаренко, В. Е. Бергер. - К. : Вища шк., 1989.
2. Захаров Г. К. Новый учебник по криминалистике - новый материал для дискуссии / Г. К. Захаров // Ученые-криминалисты и их роль в совершенствовании научных основ уголовного судопроизводства: Матер. вузов. юбил. науч.-прак. конф. (к 85-летию со дня рождения Р. С. Белкина): в 2-х ч. Ч.1. - М. : Академия управления МВД России, 2007. - С. 167-174.
3. Басецкий И. И. и др. Словарь оперативно-розыскной терминологии / И. И. Басецкий. - Минск, 1993.
4. Кабанов Г. К. Квартирные кражи. Предупреждение и раскрытие. Оперативно-розыскная тактика / Г. К. Кабанов. - Минск, 1995.
5. Лукашев В. А. Введение в курс ОРД ОВД: Учеб. Пособие / В. А. Лукашов. - Киев, 1976.

Деякі проблемні аспекти створення Державного бюро розслідувань в Україні

Мазур М.Л., студент ННІЗН НАВС
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Александренко О.В.*

Пропозиції щодо створення в Україні такого органу, як державне бюро розслідувань - на яке покладають надії в боротьбі з вітчизняними високопосадовцями-корупціонерами, досі викликають певні сумніви та породжують дискусії серед фахівців протягом всього часу існування незалежної України. У зв'язку з набранням чинності новим Кримінальним процесуальним кодексом України (далі - КПК України) вказані пропозиції отримали шанс бути реалізованими на практиці, ч. 4 статті 216 КПК України передбачає створення такого органу [1].

Наразі, коли українське суспільство і держава однозначно визначилися з європейським вектором розвитку і стала чітко окресленою система національних інтересів, мова має йти про структурну перебудову правоохоронної системи. Невідкладним завданням внутрішньої політики та важливою умовою успішності євроінтеграційних і євроатлантичних спрямувань України стає розробка та запровадження комплексного реформування системи національної безпеки загалом і правоохоронних органів та спецслужб зокрема.

Високий рівень корупції у державі, поширення правового нігілізму серед населення, низька ефективність антикорупційної діяльності державних структур, відсутність наукового обґрунтування потреби у створенні нового правоохоронного органу негативно впливають на довіру суспільства до заходів, що вживаються владою у сфері протидії корупції, зокрема, удосконалення антикорупційного законодавства та реформування правоохоронних органів.

Масштаби поширення корупції продовжують залишатися однією з основних загроз національній безпеці, політичній стабільності та утвердженню верховенства права. Щорічне глобальне дослідження Transparency International засвідчило, що Україна, разом із країнами Східної і Південно-Східної Європи та Центральної Азії, сприймається світовим співтовариством як надзвичайно корумпована держава. Минулорічна позиція України в рейтингу корумпованості країн світу та загальні темпи поширення корупції поставили на порядок денний питання щодо необхідності вжиття системних і послідовних заходів, які дозволять вийти з корупційної прірви [8, с. 269].

Результати науково-історичного огляду цього питання свідчать, що це не перша спроба створити окремий орган для розслідування злочинів, що

вчиняються вищими посадовими особами або правоохоронцями, на кшталт Федерального бюро розслідувань Сполучених Штатів Америки. Так, 24 квітня 1997 р. Указом Президента України було створене Національне бюро розслідувань [2], але вже припинило своє існування у 1999 р. на підставі Рішення Конституційного Суду України, який визнав Указ Президента України про його створення таким, що не відповідає Конституції України [3; 4; 5].

Використання зарубіжного досвіду повинно співвідноситися із національною правовою системою, її специфікою та реаліями, а не являти собою захоплення звучними і зовні привабливими назвами тієї чи іншої структури. Негативних прикладів у цій сфері можна навести чимало: створення на базі внутрішніх військ МВС України Національної гвардії України, об'єднання підрозділів патрульно- постової служби та автомобільної інспекції тощо.

Цікавий досвід продемонстрували країни Південно-Східної Азії, де владні структури вжили дієвих заходів до самоочищення, а вже потім перенесли власний приклад на всю систему влади. Наприклад, у Г онконгу, який тривалий час вважався найкорумпованішою фінансовою столицею світу, у 1973 р. для боротьби з тотальною корупцією, яка вразила і поліцію, створили незалежну Комісію боротьби з корупцією, підпорядковану губернатору. Останній особисто призначає кожного слідчого цієї комісії на посаду, без права звільнення протягом шести років [6].

Поява у чинному КПК України такої нової структури, як державне бюро розслідувань, ймовірніше стала результатом впливу з боку США та Європейського Союзу до України, звинувачуваної у надмірній корумпованості та засиллі організованої злочинності. Однією із вимог ЄС до України для переходу на безвізовий режим є створення антикорупційного бюро, нового державного правоохоронного органу для протидії корупції. Логічно передбачити, що одним із пріоритетів цієї структури має стати специфічний захист правовими засобами діяльності іноземних інвесторів від руйнівного впливу вітчизняних високопосадових корупціонерів і організованої злочинності.

Утім в українському законодавстві на сьогодні залишаються не окресленими місце і роль державного бюро розслідувань в системі правоохоронних органів (наприклад, у США за ФБР закріплена роль офіційного координатора національної системи органів досудового розслідування), не визначений порядок призначення його керівників та низка інших принципових положень, що в майбутньому може загрожувати, можливістю прямого несанкціонованого втручання політичних сил у повсякденну діяльність цієї структури [7, с. 201].

Існує також певна загроза створення репресивного «монстра», який буде стояти над всіма гілками влади, правоохоронними органами, прокурорською та судовою системою, що може призвести до перерозподілу «ринку корупційних послуг» і трансформації державного бюро розслідувань у «бюро переслідувань».

До проблеми протидії корупції у вищих органах влади, судах і правоохоронних органах України потрібно підходити ширше, ніж до вирішення вузькопрофільного питання створення державного бюро розслідування. Тільки визначившись, яке майбутнє має бути у цих структур, в якому напрямі їх необхідно реформувати, можна говорити, чи потрібна Україні така структура, як державне бюро розслідувань, і чим вона повинна займатися.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651^1: станом на 08 лютого 2015 р./ Верховна Рада України. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/print1393410672995082

2. Указ Президента України від 24 квітня 1997 р. № 371/97, Про Національне бюро розслідувань

3. Рішення Конституційного суду України від 6 липня 1998 р. № 10-рп/98 у справі за конституційним поданням народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Указу Президента України від 24 квітня 1997 року № 371 «Про національне бюро розслідувань України» (справа № 03/2444-97 від 6 липня 1998 року). - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v010p710-98/ eë19980723.
4. Про внесення змін до Указу Президента України від 24 квітня 1997 р. № 371 [Електронний ресурс]: Указ Президента України від 1998 р. № 815/98. - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/ Iaш$/$Бош/815/98.
5. Про зміни у структурі центральних органів виконавчої влади [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 15 грудня 1999 р. № 1573/99. - Режим доступу: http://www.customs.com.ua/ рЬрМоситепірЬр?І8К=5з99.
6. Мирасов А. Их нравы. Как борются с коррупцией в мире [Електронний ресурс] /А. Мирасов // 2акоп.к2. - 2008. - 11 июля. - Режим доступу: http://www.zakon.kz/115941-kak-borjutsja-s- korrupciejj-v-mire.html.
7. Невмержицький Є. В. Корупція в Україні: причини, наслідки, механізми / Є. В. Невмержицький. - К. : КНТ, 2008. - 368.
8. Україна за рік сильніше погрузла в корупції: 152-ге місце в світі з 182 [Електронний ресурс] // Інтерфакс-Україна. - 2011. - 1 груд. - Режим доступу: http://www.newsru.ua/ukraine/01dec2011/ transkorr.html.

Деякі особливості проведення негласних слідчих (розшукових) дій під час розслідування злочинів, пов'язаних із знищенням, підробкою або заміною номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу

Макаренко М.М., здобувач наукової лабораторії з проблем досудового розслідування НШПФПСКМ НАВС

Привабливість транспортного засобу як об'єкту злочинного посягання виходить з його властивостей. Це і висока вартість, і самохідні, що дозволяє злочинцеві швидко тікати з місця злочину, і досить висока ліквідність. Сьогодні ситуація вимагає пошуку нових форм і методів боротьби з незаконним заволодінням автотранспортом та злочинами, пов'язаними із знищенням, підробкою або заміною номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу, а також вивчення, поширення і використання позитивного вітчизняного й закордонного досвіду [1, с. 4].

Розслідування злочинів пов'язаних із знищенням, підробкою або заміною номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу полягає у проведенні слідчим (оперативними підрозділами за дорученням слідчого) слідчих (розшукових) дій: допиту (ст. 224 КПК), пред'явлення особи чи речей для впізнання (228, 229), проникнення до житла чи іншого володіння особи (ст. 233), обшуку (ст. 225), огляду (ст. 237), слідчого експерименту (ст. 240), освідування особи (ст. 241), призначення експертизи (ст. 242) та негласних слідчих (розшукових) дій (ст. ст. 258-276 КПК) в установленому КПК порядку.

Ознаки підроблення або заміни номерів вузлів та агрегатів, як правило, виявляються:

підрозділами ДАІ МВС України під час несення патрульно-постової служби та під час несення служби нарядами ДПС;

у разі продажу транспортних засобів через торгівельні організації, на авто ринках;

при проведенні реєстраційних операцій у РЕП ДАІ МВС України з залученням спеціалістів ДНДЕКЦ МВС України з комплексного дослідження транспортних засобів та документів, що їх супроводжують [2, с. 23].

В разі виявлення транспортного засобу для того, щоб задокументувати злочинну діяльність, встановити причетних до неї осіб, їх зв'язки, канали надходження, місця тимчасового «відстою» викрадених автомобілів, місця знищення, підроблення, заміни номерів вузлів та агрегатів, підроблення і